

Vrucht dragen voor God

Johannes 15.1-8

Rev Dr Jos M. Strengholt

Heliopolis 2012

Lang geleden bezat ik in Nederland een huis en op een regenachtige dag besloot ik een mooie plant voor de voortuin te kopen. Ik weet niets van tuinieren, dus ik pakte het nogal onhandig aan. Ik zette de plant in de grond, dicht bij de tuin van de bureu.

Al snel begonnen de problemen. Op allerlei plaatsen in de tuin begonnen de takken van die plant uit te lopen. Hier en daar, overal op de verkeerde plaatsen, kwamen nieuwe planten op. Vooral vervelend was dat mijn buurman er ook overal van mocht genieten. Hij was daar niet blij mee.

Ik heb mijn les geleerd. Bij tuinieren zijn er regels waaraan je je moet houden. De juiste plant op de juiste plaats is goed, en alle planten hebben verzorging nodig om goed te kunnen groeien. En wel op de juiste plaats.

In Israël, waar de meeste mensen boeren waren, werd dit gemakkelijk begrepen. Als je zoveel mogelijk vrucht van de wijnstok wilt, moet je weten hoe je hem kort moet houden en hoe je hem moet snoeien. De natuur aan haar lot overgelaten brengt niet altijd de vrucht voort die wij mensen graag zien.

De gelijkenis van de wijnstok en de wijngaardenier is een prachtig beeld van onze behoefte om dicht bij onze Heere Jezus Christus te blijven om vrucht te kunnen dragen. Ik wil deze gelijkenis van Jezus bekijken aan de hand van drie aspecten.

Ten eerste, waarom benadrukt Jezus dat Hij de ware Wijnstok is?

Ten tweede, wat voor vrucht verwacht God van ons?

Ten derde, hoe zorgt God ervoor dat wij veel vrucht dragen? Wat doet Hij daarvoor?

1. De Wijnstok

Ten eerste: waarom zegt Jezus dat Hij de ware Wijnstok is? Hij benadrukt dit werkelijk sterk door te zeggen: Ik ben de Wijnstok, de ware, de echte. Om dit te begrijpen, moeten wij beseffen dat Israël in die dagen ervan uitging dat het de ware wijnstok van God was. En daar hadden zij goede redenen voor. Het Oude Testament staat vol met dat beeld.

In Psalm 80 bidt de dichter tot God:

U hebt een wijnstok uit Egypte uitgegraven, de heidenvolken verdreven en hém geplant. U hebt een plaats voor hem bereid en hem wortel doen schieten, zodat hij heel het land vulde.”
(Psalm 80.9-10)

Israël zag de wijnstok dus als een beeld van zichzelf. In de periode vóór de komst van Jezus kon je in Israël zelfs munten krijgen met daarop een wijnstok, net zoals Egypte de adelaar als symbool voor zichzelf gebruikt.

Ezechiël, Jesaja en Hosea maken dezelfde vergelijking van Israël met de wijnstok. Al in het boek Deuteronomium lezen we hoe Mozes over Israël zegt dat hun druiven giftige druiven zijn en hun trossen bitter zijn.

Israël was Gods uitverkoren wijnstok, maar droeg voor Hem geen vrucht; in plaats daarvan was zijn vrucht slecht. Het is daarom duidelijk genoeg wat Jezus bedoelt wanneer Hij zegt: „Ik ben de ware Wijnstok.”

De heilige Augustinus preekte in zijn *Tractaten over het Evangelie van Johannes*, 80.1:

Wanneer Hij zegt: Ik ben de ware Wijnstok, doet Hij dit ongetwijfeld om Zich te onderscheiden van die wijnstok tot wie de woorden gericht zijn: Hoe bent u veranderd in een ontaarde wijnstok, in een vreemde wijnstok voor Mij?

Augustinus citeert daarbij Jeremia 2.21:

Ik had u evenwel geplant, een edele wijnstok, een volkomen betrouwbare stek. Hoe bent u tegenover Mij dan veranderd in wilde ranken van een uitheemse wijnstok?” (Jeremia 2.21)

Israël was een wilde wijnstok geworden en bracht niet langer de vrucht voort die God ervan verlangde. Jezus zegt: Ik ben de ware.

De betekenis lijkt heel duidelijk. Waar het eens van het allergrootste belang was om verbonden te zijn met Gods wijnstok — Israël — is Jezus nu Degene met Wie wij verbonden moeten zijn, omdat Hij Degene is Die vrucht voor God draagt.

Waar God eens Israël had uitgekozen om Zijn dienaar te zijn, is Jezus de ware vervulling van alles wat God ooit van Israël had verwacht. Als wij vrucht voor God willen dragen, moeten wij ranken zijn van de ware Wijnstok. Bij Hem horen is nu het criterium — niets anders.

Overigens bevatten de woorden van Jezus misschien ook kritiek op de Griekse godsdienst van die tijd. De god Dionysus werd gezien als de god van de wijn — en daarom ook van de vreugde. Wijn werd beschouwd als het bloed van moeder aarde, de stof die ons leven gelukkig maakt. Jezus zegt: Ik ben de ware bron van leven en geluk; vergeet alle andere goden...

2. Vrucht dragen

Als Kerk samen en als afzonderlijke gelovigen vinden wij ons leven, onze vruchtbaarheid en onze vrucht in onze verbondenheid met Jezus Christus. Wat moeten wij dan doen? En wat voor vrucht wil Jezus dat wij dragen?

Ik denk dat het niet moeilijk is om te beschrijven wat Hij van ons verwacht. De vrucht die Hij wil zien, zijn werken van liefde. Niet alleen woorden, niet alleen gevoelens, maar daden.

De heilige Cyrillus van Alexandrië schrijft in zijn *Commentaar op het Evangelie van Johannes*, 10.2:

Als wij door slechts een dorre belijdenis van het geloof laten zien wat voor soort verbondenheid wij hebben — zonder de band van onze verbondenheid te bezegelen door de goede werken die uit liefde voortkomen — zullen wij inderdaad ranken zijn, maar toch dood en zonder vrucht. Het geloof zonder de werken is dood.

Vrucht dragen betekent niet dat je de Bijbel leest, het betekent niet dat je veel bidt en het betekent niet dat je preekt. Het gaat niet om het prijzen van God in de kerk. Het gaat ook niet om het prachtig bespelen van onze muziekinstrumenten.

Dat zijn goede dingen, maar zij zijn niet de vrucht die God van ons verlangt.

Het gaat erom dat wij de woorden van Jezus doen. God liefhebben en onze naaste liefhebben. Een leven van toewijding aan en verbondenheid met Christus moet gericht zijn op het welzijn van anderen. Misschien komt dat tot uiting in de prediking, in het bespelen van muziek in de kerk of in veel bidden, maar geen van deze dingen is op zichzelf de vrucht waarover Jezus spreekt. De vrucht is ons leven van liefde voor God en voor anderen.

Als mensen verbonden zijn met onze Heere Jezus, maar geen vrucht dragen, bevinden zij zich in een gevaarlijke situatie. Jezus wil ons heel duidelijk waarschuwen dat wij die met onze Heere verbonden zijn, beoordeeld zullen worden naar de vrucht die onze liefde voor God en voor anderen voortbrengt.

Hoe is het mogelijk om met Jezus verbonden te zijn en toch geen vrucht te dragen? Wel, ik denk dat dit bijvoorbeeld kan gebeuren wanneer je naar de kerk gaat, ervan geniet, elkaar ontmoet en samen zingt, maar niet in Hem gelooft. Of je gelooft wel in Hem, maar sluit je hart voor wat Hij je te zeggen heeft. Als je niet verandert wat veranderd moet worden, komt er een moment van oordeel. Wij moeten heel voorzichtig zijn. Gehoorzaamheid is Gods maatstaf. Niets minder.

Dit is dus een reden om ons zorgen te maken. Toch? Daar ben ik niet zo zeker van. Ik stel voor dat we ons een beetje ontspannen. Want weet je wie er, meer dan jijzelf, naar verlangt dat jij vrucht draagt? Dat is Jezus Christus Zelf.

De wijnstok wil druiven voortbrengen. Daarvoor bestaat de wijnstok.

Het is het verlangen van Jezus Christus om te zien dat jij vrucht draagt. Waarom? Jezus zegt in Johannes 15.8:

Hierin wordt Mijn Vader verheerlijkt, dat u veel vrucht draagt en Mijn discipelen bent.

De wijnstok wil zoveel mogelijk vrucht voortbrengen. Jezus Zelf wil dat jij vrucht draagt, veel meer dan jij het ooit zelf kunt verlangen — omdat Jezus, de Zoon van God, op die manier Zijn Vader verheerlijkt.

De dood van Jezus is het beslissende moment van de verheerlijking van de Vader, maar deze verheerlijking is niet voltooid zonder de vruchtbare gehoorzaamheid en verbondenheid van Zijn discipelen met Jezus. Maak je dus geen zorgen: als je met de Wijnstok verbonden bent en die verbinding open is, zul je vrucht dragen. Je zult vrucht dragen.

Hoe houden we die verbinding met de Wijnstok open? Door de dingen die ik eerder noemde: luisteren naar Zijn Woord, bidden, Hem aanbidden en naar de kerk komen. Door jezelf in een houding te plaatsen waarin je van Hem ontvangt. Die dingen zijn niet de vrucht zelf, maar ze helpen ons om vrucht voort te brengen.

Het is belangrijk om dat onderscheid te zien. Wat zal onze Heere vragen wanneer wij voor Hem staan? Heb je veel gebeden? Heb je de Bijbel gelezen? Nee. Hij zal vragen: hoe heb je je naaste liefgehad als bewijs van je liefde voor God?

De Kerk is hierin belangrijk. Jezus, de Wijnstok, is het Hoofd van de Kerk. Daar schenkt Hij voortdurend Zijn Heilige Geest aan ons, Zijn ranken. Daar deelt Hij Zijn levenskracht en leven met ons. En met „Kerk” bedoel ik niet alleen het gebouw — en zelfs niet alleen deze samenkomst. Het gaat werkelijk om de gemeenschap van de gelovigen waardoor wij van Hem ontvangen wat wij nodig hebben om vrucht te dragen. Daar leren wij van Hem.

Ook het regelmatig deelnemen aan de Heilige Communie helpt ons enorm. Het is gemakkelijk over het hoofd te zien dat Jezus deze woorden over de ware Wijnstok en het blijven in Hem sprak aan dezelfde tafel waar Hij enkele minuten later de beker met de vrucht van de wijnstok zou nemen en tegen Zijn discipelen zou zeggen dat zij van de wijn moesten drinken en zich moesten herinneren:

Deze drinkbeker is het nieuwe testament in Mijn bloed. Doe dat, zo dikwijls als u die drinkt, tot Mijn gedachtenis. (1 Korinthe 11.25)

Ik ben de ware Wijnstok.

Gods eeuwige verbond is voor die mensen die met Jezus, de ware Wijnstok, verbonden zijn.

Wie van Hem drinkt, heeft eeuwig leven. In de Heilige Communie zijn wij zo innig met Hem verbonden als maar mogelijk is. Hij geeft Zichzelf aan ons wanneer wij Hem in geloof ontvangen.

3. De Wijngaardenier

Jezus wil Zijn Vader eren door ervoor te zorgen dat wij veel vrucht dragen. Door een dagelijks leven te leiden dat God eert omdat het vol is van Zijn liefde, vrede en vreugde. Maar de Vader Zelf is ook betrokken bij het proces waardoor wij meer vrucht dragen.

Vrucht komt niet vanzelf. Wijnstokken hebben voortdurende verzorging nodig en er zijn verscheidene jaren van zorgvuldige teelt nodig voordat zij vrucht dragen. Een wijngaard vraagt om zwaarder en regelmatig werk dan vrijwel iedere andere vorm van landbouw. De wijnstokken moeten voortdurend worden gesnoeid als de druiventrossen volledig tot rijpheid moeten komen. De bladeren moeten worden verwijderd en nutteloze takken moeten worden afgesneden.

Het is Jezus Die door Zijn Woord, door medegelovigen en door de Heilige Communie tot ons komt om Zijn Heilige Geest in ons te laten werken.

En dan komt de Vader in beeld om te snoeien en te snijden. De Vader is de Wijngaardenier. In het Grieks: *ho geoorgos*, waar onze naam Girgis vandaan komt. Het betekent letterlijk: de landbouwer.

God de Vader Zelf is er persoonlijk en rechtstreeks bij betrokken om te zien dat jij volwassen wordt.

Het werk van de Geest in ons leven komt voort uit onze verbondenheid met Jezus; het snoeien komt van de Vader. Alle drie werken zij samen in ons leven om ons meer te laten lijken op... werkelijk meer op de Drieëenheid, in Haar innerlijke verhouding van liefde, vrede en vreugde tussen de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. God wordt verheerlijkt als wij weerspiegelen Wie Hij is.

Wie goede vrucht draagt, wordt steeds verder gesnoeid. Wie voor God leeft, is nooit klaar met groeien. God neemt geen genoegen met een halfslachtige toewijding. Hij wil dat ons hele leven gevuld is met liefde voor Hem en voor onze vrienden.

Het proces van reinigen en snoeien wordt in de Bijbel heiliging genoemd. Dit is een pijnlijk proces. De Vader moet onze zelfzucht, onze verkeerd gerichte drukte, onze zonden, onze slechte gewoonten en verlangens wegsnijden, zodat het ware leven van liefde zich kan ontwikkelen.

Dit snoeien verwijst naar de tucht in ons leven door Gods Woord, door de mensen om ons heen en door onze omstandigheden. God gebruikt vele manieren om ons de belangrijkste lessen van het leven te leren. En veel van het snoeien heeft zelfs niets te maken met zonden of slechte dingen in ons leven.

Conclusie

Het grote leven van Jezus is in ons wanneer wij met Hem verbonden zijn. Maar er moet meer gebeuren.

Wanneer de wijnstok aan zichzelf wordt overgelaten, produceert hij grote hoeveelheden bladeren, en die neiging moet worden tegengegaan om zoveel mogelijk vrucht voort te brengen.

De bladeren trekken alle kracht van de wijnstok naar zich toe. De bladeren van de wijnstok zijn prachtig, ze zien er goed uit — maar ze onttrekken het sap aan de wijnstok, zodat er minder druiven worden voortgebracht.

Welke bladeren brengen wij voort? Welke dingen zijn op zichzelf niet verkeerd, maar helpen ons werkelijk niet om veel vrucht te dragen?

God wil daden van liefde zien. Het is helemaal niet verkeerd om je leven af en toe onder de loep te nemen en te kijken wat je aan het doen bent. Of om iemand anders te vragen je te helpen beoordelen wat je doet. Is wat ik doe de vrucht die God van mijn leven verwacht?

Het is zo gemakkelijk om heel veel dingen te doen die op zichzelf heel goed zijn, om voortdurend bezig te zijn, om dit en dat te doen. We gaan naar christelijke bijeenkomsten, we gaan naar samenkomsten voor aanbidding, we brengen tijd door in de kerk, we zoeken op het internet naar meer informatie, we zorgen ervoor dat we aanwezig zijn op iedere verjaardag van iedere verre neef...

Veel dingen zijn goed... maar vraag je eens af: is dit de vrucht van vrede, liefde en vreugde die onze Heere van ons verlangt?

+ In de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest. Amen.